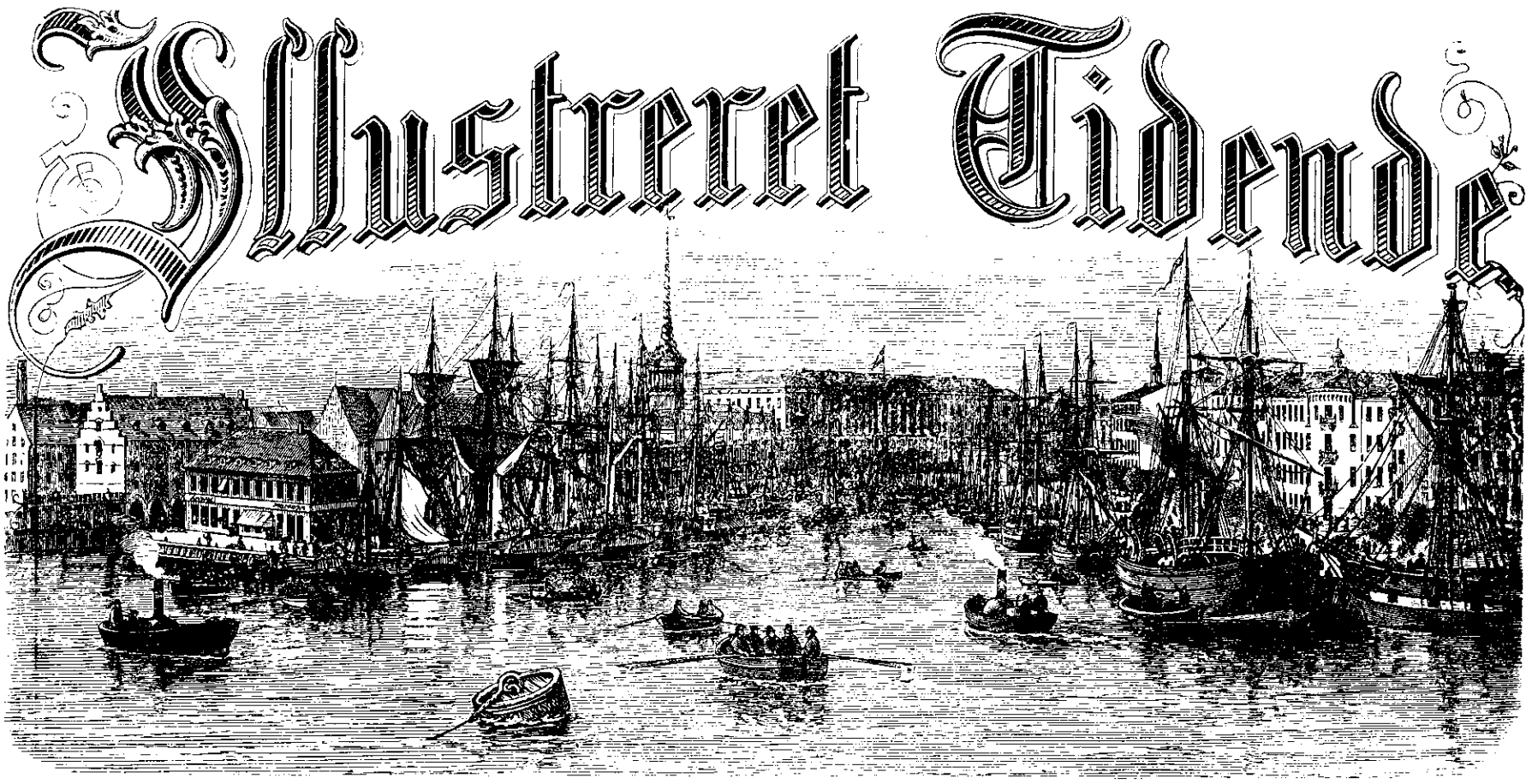

Nr. 650. Udkommer hver Søndag. **Kjøbenhavn den 10. Marts 1872.** 2 Rdlr. Fjerdingaaret. **13de Bind.**

Indhold.

C. St. A. Bille. — Forslag til en Forbindelsesbro mellem St. Clemenstorv og Søndergade i Aarhus. — Hee Kirke, beskreven af Architekt J. B. Løffler. — Takkefesten i London den 27de Februar 1872. — Det lille Vertshus i St. Cloo, efter det Engelske. (Fortsat.). — Franske Moder.

Tillæg: Det kongelige Theater. H. Hertz: „En Cuurmethode", af Spectator. — Literatur. — Bekjendtgjørelser.

C. St. A. Bille.

Den 29de Februar indeholdt »Dagbladet« en Meddelelse om, at det var det sidste Numer, der udgik under den hidtilværende Redacteurs, C. St. A. Billes Navn, og fra den 1ste Marts er Redactionen gaaet over i andre Hænder. Naar en Mand, der har udøvet en saa betydelig Indflydelse paa vort Fædrelands offentlige Anliggender, træder bort fra den Stilling, i hvilken han hidtil har virket, er der al Anledning til at sige nogle Ord om ham og hans Virksomhed, som, skjøndt ikke afsluttet, dog nu vil søge hen til andre Omraader og vil fremtræde paa en anden Maade. Ved at omtale en saadan afsluttet Virksomhed falder det naturligt at dvæle ved dens mange fortjenstlige Sider, uagtet den Mand, der omtales, endnu gaaer lyslevende omkring iblandt os.

Carl Steen Andersen Bille er endnu en ung Mand. Stammende fra en af Danmarks ældste Adelsslægter, Søn af en nu afdød Toldembedsmand, fødtes han den 1ste Juli 1828 i Nykjøbing i Sjælland og er altsaa endnu knap 44 Aar gammel. Sin Opdragelse modtog han paa det af ham siden med saa megen Varme og ved saa mange Leiligheder forsvarede Sorø Akademi, hvor der dengang, trods alle Feil og Mangler, rørte sig et fyldigt aandeligt Liv, som har efterladt sit Præg paa mange af de fra Holbergs gamle Stiftelse udgaaede Mænd, og i 1846 dimitteredes han herfra til Kjøbenhavns Universitet. Aaret 1848 med sine stærke Rørelser, sine mægtige Interesser traf ham som tyveaarig Student, fuld af Ungdommens Begeistring og politiske Iver, men dog allerede med et aabent Blik for det Forkeerte i den ensidige demokratiske Udvikling, som han fik Leilighed til at følge paa nært Hold ved et Besøg i Paris, hvorfra der dengang gaves Stødet til Omvæltninger i de fleste europæiske Stater. Som flink Student tog han vel fat paa et Embedsstudium, det juridiske, og drev det dygtigt og samvittighedsfuldt; men inden han endnu havde ombyttet Benævnelsen Stud. juris med den mere ansete Cand. juris, blev det Valg truffet, som i over tyve Aar stillede ham paa en af de mest fremragende Pladser mellem Danmarks Journalister.

Under Krigen 1848—50 udgav Bogtrykker Sally B. Salomon, som bekjendt, et lille Blad, »Nyeste Postefterretninger«, der i hin Tid, da Ørsteds Fædreland endnu ikke kjendte Noget til Telegrafiens Hemmeligheder, ved den overordentlige Hurtighed og Paalidelighed, hvormed det bragte Efterretninger fra Krigsskuepladsen, vandt en umaadelig Afsætning og reves bort paa Gader og Stræder, saasnart det, endnu vaadt fra Pressen, sendtes ud til det ængsteligt ventende Publicum. Da Krigen var endt, blev »Nyeste Postefterretninger« omdannet til et Dagblad, der fik Navnet »Middagsposten«, fordi det, i Modsætning til de øvrige bestaaende Blade, der udkom Morgen eller Aften, udgaves om Middagen. Af dette Blad, som nærmest havde stillet sig til Opgave, tidligere end andre Blade at bringe Postefterretningerne til Publicums Kundskab, overtog Bille Redactionen. Men denne Virksomhed tilfredsstillede ham ikke længe, den politiske Interesse gjorde sig stærkere og stærkere gjeldende hos ham, og efter kort Tids Forløb besluttede han at omdanne »Middagsposten« til et større Dagblad, der skulde tage Del i den offentlige Debat, som netop fra det Øieblik af fik de vigtigste politiske Problemer at beskæftige sig med. Saaledes stiftedes »Dagbladet«, hvoraf det første Numer udkom den 24de November 1851.

»Dagbladet« var dog efter Nutidens Begreber kun et lille Blad, omtrent som et af vore nuværende Provindsblade, med tre Spalter paa Siden, altsaa ialt tolv korte Spalter. Dets Fremtidsudsigter vare ikke meget gode; den officielle Verden og Forretningsmændene holdt »Berlingske Tidende« — »Statstidenden«, som den fra gammel Tid kaldtes; den yngre studerende Kreds havde sluttet sig om »Fædrelandet«, medens »Kjøbenhavnsposten« endnu havde endel Tilhængere blandt de mere radicale Medlemmer af Samfundet, og blandt den store Mængde var »Flyveposten« den mest udbredte Læsning. Der var ikke da den samme Mulighed som nu for, at et Blad hurtig kunde skaffe sig Tusinder af Abonnenter; thi de, der læste Blade, havde allerede deres Organer, og Tusinder af dem, som nu ikke kunne undvære en Avis, læste da enten slet ikke Blade, eller nøiedes med nu og da at læse dem paa offentlige Steder. Det var et dristigt Foretagende, hvorpaa den treogtyveaarige Student havde indladt sig, men han havde Tro paa sit Kald, Udholdenhed i Kampen, og den bar ham over de første vanskelige Aar, da, som han selv nys har sagt, Møisommelighederne ofte fristede ham til at lade den Sten falde, der kunde synes ham for tung.

»Dagbladet« vakte hurtig Opmærksomhed, og det ikke blot paa det politiske Omraade. Allerede i sit første Kvartal begyndte det i sin Feuilleton en original dansk Roman, Chievitz' morsomme Fortælling »Japhet, der søger sig en Kone«, og samtidig med, at dets ledende Artikler ved det ungdommelige, stundom maaskee vel ungdommelige Liv i Fremstillingen og Klarhed i Tanken vandt flere og flere Læsere, udfoldede det en ikke ringe Dygtighed i de forskjellige journalistiske Retninger. Bille tog i de Aar directe Del i saagodtsom alle Grene af Journalistiken og skrev saaledes f. Ex. selv i nogen Tid den ugentlige Theaterrevue. I Begyndelsen var Bille endnu anonym som Redacteur, ogsaa efterat han, som havde fortsat sit Embedsstudium, i 1853 havde taget juridisk Examen med bedste Charakteer, og i de første Aar var det end ikke almindelig bekjendt, at han var den, der stod i Spidsen for »Dagbladet«, hvis Eier han efter kort Tids Forløb blev, og som i September 1853 fik en betydelig Udvidelse. Men efterhaanden blev det en offentlig og vedgaaet Hemmelighed, hvem »Dagbladets« Leder var, og under

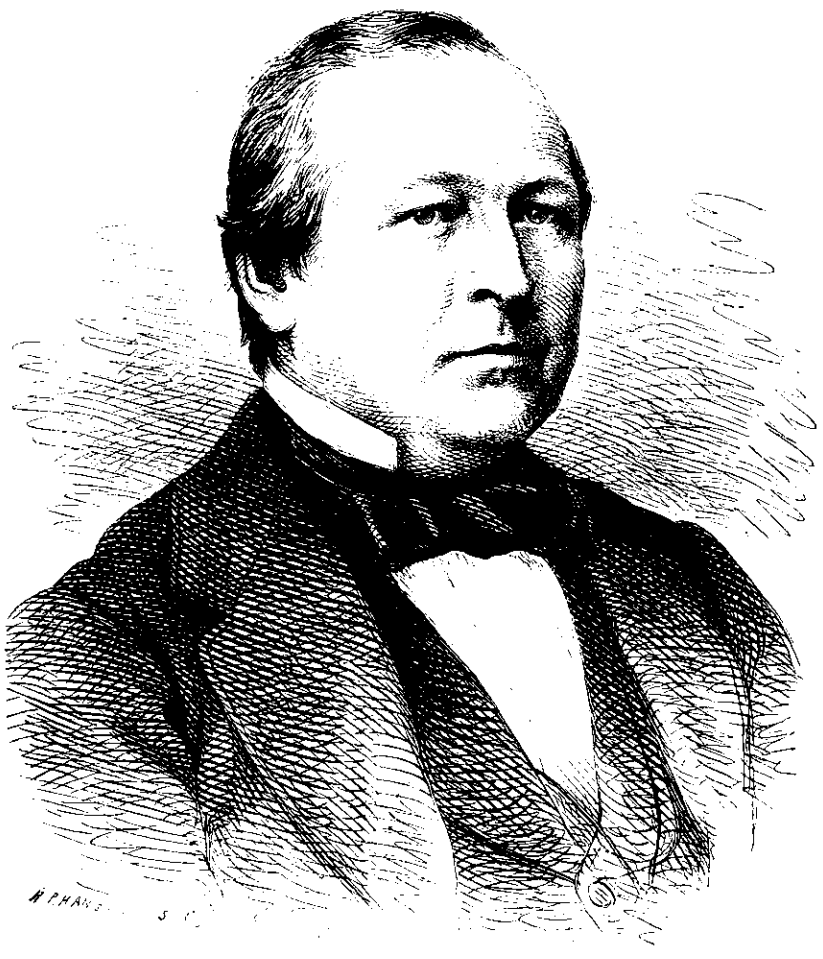

C. St. A. Bille.